

STARODRUKI POCHODZĄCE Z KRAKOWSKIEGO ANTYKWARIATU „KULTURA” MARII SEIDEN PRZEKAZANE BIBLIOTECIE MUZEUM HISTORYCZNEGO M. KRAKOWA

Wykaz starodruków przekazanych Bibliotece Muzeum Historycznego Miasta Krakowa po likwidacji Antykwariatu „Kultura” Marii Seiden jest próbą dopełnienia całości problemu dotyczącego ogólnie „Starodruków w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Krakowa”. Dwie poprzednie części z tego cyklu zatytułowane: „Starodruki pochodzące z krakowskich oficyn drukarskich” oraz „Starodruki pochodzące z pozakrakovskich oficyn drukarskich w zbiorach Muzeum Historycznego Miasta Krakowa” zostały zamieszczone w nr 11 i nr 12 „Krzysztoforów”.

Starodruki pochodzące z Antykwariatu „Kultura” M. Seiden w ilości 52 voluminów zostały przekazane Bibliotece Muzeum Historycznego Miasta Krakowa decyzją Wydziału Finansowego Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa z dn. 9 października 1971 r. Czytamy w niej: „Mając na celu dalszy rozwój naszej kultury Wydział Finansowy Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa postanowił przychylić się do prośby Muzeum z dn. 1.IX.1971 r. i wyrazić zgodę na nieodpłatne przekazanie Muzeum Historycznemu Miasta Krakowa całego przejętego na rzecz skarbu państwa księgozbioru księgarni-antykwarni „Kultura” Seidena przy ul. Szpitalnej 16 w Krakowie — podpisał kierownik Wydziału mgr Witold Szostak”. Aby informacja była pełna, dodać w tym miejscu należy, że prócz wymienionych poniżej starodruków przekaz ten obejmował książki i czasopisma z zakresu historii Krakowa, historii sztuki i kultury, które w dużej mierze wzbogaciły zbiory biblioteki muzealnej.

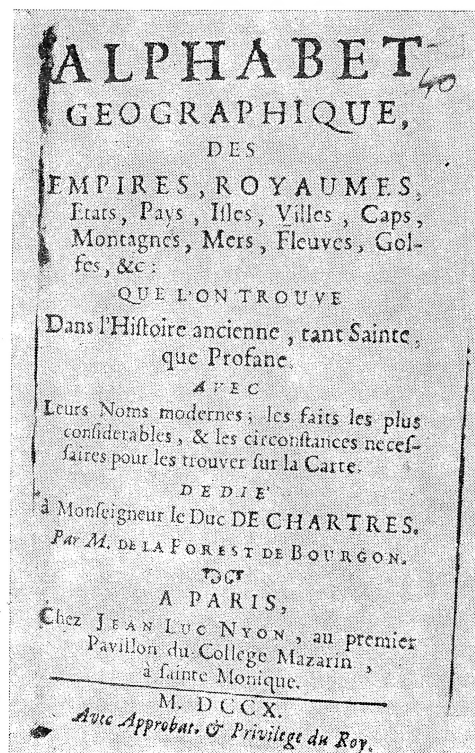
Historię krakowskiego antykwariatu działającego na przełomie XIX i XX w. tworzyło kilka pokoleń rodziny, najpierw Taffetów a potem Seidenów „...Znane były w Krakowie rody Taffetów i Seidenów, którzy od długich lat z ojca na syna prowadzili przy »Szpitalce« sklepy ze starymi książkami”.¹

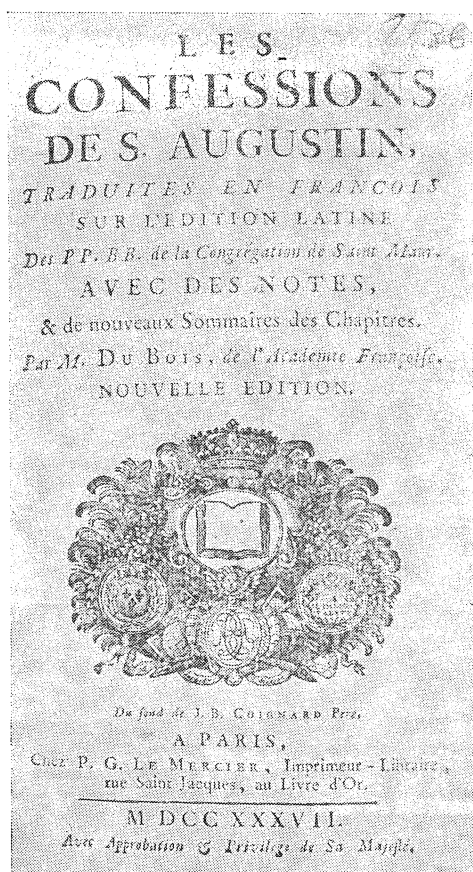
Stworzony przez rodzinę Taffetów ośrodek antykwaryczny handlu książką, działający prawie półtora wieku, odegrał poważną rolę w ruchu antykwarycznym Krakowa, a nawet Małopolski. W antykwariacie Taffetów uzupełniało swe biblioteki wielu uczonych i bibliofilów polskich. Można w nich było sprzedać i kupić „białe kruki” tutaj też młodzież zaopatrywała się w tanią książkę. Początki działalności antykwariatu datuje się na 1800 r., a jego założycielem

był Taffet Leib. Antykwariat mieścił się w lokalu przy ul. Szpitalnej 8. Po śmierci Leiba Taffeta w 1847 r. antykwariat przejął syn Mojżesz Mann Taffet (1831—1902) i prowadził go pod firmą „Handel książek M. M. Taffeta”, wzbogacił on antykwariat o „białe kruki” po które jeździł nawet do Wiednia. W pracy pomagały mu córki Dina (zameżna Seiden) i Rachela oraz synowie Izrael i Salomon, którzy potem założyli własne sklepy. (Izrael 1856—1933 założył antykwariat przy ul. Szpitalnej 9, Salomon

1. *Forest de Bourgon de la M., Alphabet Geographique, des Empires... Paris 1710*
— karta tytułowa starodruku należącego niewątpliwie do „białych kruków” (Bibl. MHmK)

(fot. J. Korzeniowski)

2. Les confessions de S. Augustin. Traduites en Francois sur l'edition latine... Paris 1737
— karta tytułowa książki drukowanej przez Merciera, którego druki odznaczały się wysokim poziomem technicznym (Bibl. MHmK)

(fot. J. Korzeniowski)

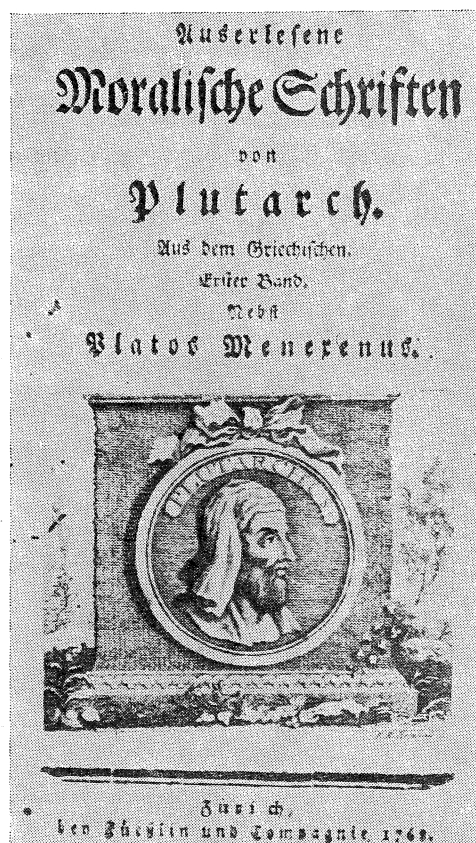
1859—1910 przy ul. Szpitalnej 22). W czasie choroby ojca antykwariat objął najmłodszy syn Juda (1870—1939), który pod firmą „Mojżesza Manna Taffeta Następcy” sprzedawał książki, znaczki pocztowe, instrumenty muzyczne. „...Najpopularniejszym w dwudziestoleciu międzywojennym był Stary Taffet ubrany zawsze w jakby odświętny rytualny strój żydowski długi chałat, lśniąca jarmułkę na głowie”.² Pomagała mu w tym żona Anna z domu Goldwasser i córka Leila. W 1931 r. antykwariat wzbogacił się o kilkadziesiąt książek wykupionych od spadkobierców Fabiana Bernarda Himmelblaua (antykwariatu mieszczącego się pierwotnie przy ul. Szpitalnej 16) należy przypuszczać, że był to cenny nabytek. Fabian Bernard Himmelblau (1860—1931) był cenionym znawcą książek — współpracował z wieloma antykwariatami krakowskimi i firmami zagranicznymi. „...Antykwariusz ten (Himmelblau) był cenionym i znanym w całej Europie specem od starodruków zwracano się do niego po informacje i ekspertyzy z Paryża, Berlina, Wiednia i Rzymu”.³ W czasie choroby Judy antykwariat prowadziła druga jego żona Gołda Małka z d. Landau, która ok. 1937 r. przeniosła antykwariat na ul. św. Marka. Dina Seiden zw. Zajdenką (15.II. 1865 — 28.I.1918) — córka Mojżesza Manna Taffeta

w 1895 r. wspólnie z mężem Eliaszem Seidenem (1864—1906) założyła antykwariat w Krakowie przy ul. Szpitalnej 5. Prowadziła go z pomocą córek: Pauliny (1894—1943) i Marii (1896—1969), które w 1918 r. przejęły firmę w spadku i w krótkce przeniosły ją na ul. Szpitalną 16. Antykwariat należał do przodujących firm krakowskich. W czasie II wojny światowej z uwagi na pochodzenie jego współwłaściciela, męża Pauliny (Węgry) — Salomona Adama (1888—1950) przetrwał dłużej niż inne antykwariaty. W 1942 r. właściele firmy wyjechali do Budapesztu, gdzie Paulina Adam oraz mąż Marii — Chaim Dawid Seiden (1890—1944) zostali zamordowani przez hitlerowców. W 1945 r. Maria Seiden wróciła do Krakowa i wraz z Salomonem Adamem uruchomiła na dawnym miejscu nową księgarnię i antykwariat pn. „Kultura”. Firmę prowadziła przy pomocy swego kuzyna Szaji Taffeta, który po jej śmierci oddał antykwariat państwu, a Wydział Finansowy Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa jego zasób przekazał do zbiorów biblioteki muzealnej.

W wielu wspomnieniach, a nawet powieściach uwieczniono „Ulicę Antykwariatów” — jak nazywano ul. Szpitalną. Władysław Krygowski wspomina: „Osobny kąt w pamięci zachowała ulica Szpitalna

3. Plutarch, Plato: Auserlesene Moralische Schriften... Aus dem Griechischen. Zurich 1763

— karta tytułowa starodruku rzadko spotykanego w zbiorach bibliotek polskich, reprezentującego niemiecką sztukę typograficzną (Bibl. MHmK)
(fot. J. Korzeniowski)

Księgarnia nakładowa
FABIANA HIMMELBLAU
W KRAKOWIE.
ulica św. Tomasza 16 (hotel pod Rożą).

Poleca

Galerye królów polskich w całej figurze rys. prof. Tondosa na kartonie	K 280
Gruszeckiej ilustr. Kucharz krakowski dla oszczędnych gospodyń wyd. X w eleganckiej oprawie	4 —
Gruszeckiej 366 obiadów. Znamięta Kuchnia krakowska, wydanie III oprawne	2 —
Leonartowicza Teof. Poezye 4 tomy	16 —
Microszewskiej. Kwiaty w pokoju oprawne	2 —
Szczepińskiego Tarok Zasady gry	1 —

4. Oferta Księgarni Nakładowej Fabiana Himmelblaua („Kalendarz Czecha” 1906, s. 39 ogłosz.)
(fot. J. Korzeniowski)

czyli Szpitalka, zwłaszcza między ul. Marka a Małym Rynkiem. Królowały tu rodziny Taffetów, Glücklichów, Diamantów, Seidenów, Meisesów, Himmelblauów, Wetsteinów i in. Nazwiska te tak zrosły się z krajobrazem Szpitalnej że bez nich nie jest już ona sobą, ulicą maleńkich sklepów, ciemnych i wilgotnych antykwariatów z nikłym światłem za

WYKAZ OSÓB
pracujących w księgarstwie

zweryfikowanych przez Komisję Weryfikacyjną Związku Księgarzy
Polskich i Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek w latach
1945—1949

1. Adamezyk Bronisława — Białystok	34. Bętkowski Wacław Michał — Radom
2. Alucha Edward — Słupsk	35. Bimbowicz Wacław — Katowice
3. Andersz Seweryn — Grudziądz	36. Bergallo Franciszek — Kolo
4. Andrzejewski Sylwester — Krośnice	37. Bernaciakowa Janina — Ryki
5. Antkowski Stanisław — Łódź	38. Bernatowska Lidia Maria — Poznań
6. Arbaszewski Włodzimierz — Łódź	39. Besaraba Jan — Jarosław
7. Aret Irena — Wrocław	40. Białczyński Henryk — Wrocław
8. Aret Jerzy — Warszawa	41. Białokórski Leon — Nowy Sącz
9. Aret Stanisław — Warszawa	42. Bicz Stanisław — Kraków
10. Aret Zygmunt — Wrocław	43. Biegała Czesław — Warszawa
11. Agnelli Alicja — Łódź	44. Bieliński Wacław — Warszawa
12. Augustynowicz Stanisław — Warszawa	45. Bielski Jan — Mława
13. Babecki Antoni — Warszawa	46. Biernacka Zofia — Pobjedziska
14. Babczyk Władysław — Warszawa	47. Biernacka Zofia — Warszawa
15. Badoń Wanda — Kazimierz Wielki	48. Biernacki Wincenty — Wulbrom
16. Badora Jerzy — Częstochowa	49. Bigos Wiktor — Jarocin
17. Bakalarz Stefan — Ozorków	50. Bilicz Władysław — Poznań
18. Bakiel Ryszard — Jelenia Góra	51. Bilski Michał — Warszawa
19. Balasinski Jerzy — Warszawa	52. Birkowski Zbigniew — Luban
20. Balwinski Ignacy — Bydgoszcz	53. Bittner Berta — Warszawa
21. Bandur Tadeusz — Katowice	54. Błaszakówna Waleria — Szczecin
22. Banek Zygmunt — Kraków	55. Błaszewski Zdzisław — Wrocław
23. Baran Piotr — Łęka	56. Błażkow Antoni — Wąchowa
24. Bartosiewicz Wacław — Warszawa	57. Bobińska Zofia — Warszawa
25. Bartosiewicz Zofia — Warszawa	58. Bocheński Antoni — Poznań
26. Barwicki Mieczysław — Poznań	59. Schweitzer Rudolf — Warszawa
27. Basiński Celestyn — Katowice	60. Seiden Maria — Kraków
28. Basista Maksymilian — Rybnik	61. Seiden Szymon — Kraków
29. Bazański Marian — Bydgoszcz	62. Senecki Tadeusz — Kraków
30. Bąk Władysław — Łódź	63. Serdecki Jerzy — Jarocin
31. Bednarczyk Adam — Iłża	64. Serpowa Stefania — Żółkiewka
32. Bednarska Maria — Pruszków	65. Sęk Helena — Wrocław
33. Bekas Tomasz — Poznań	

5. Wykaz osób pracujących w księgarstwie zweryfikowanych przez Komisję Weryfikacyjną ZKP i PTWK w l. 1945—1949. (Dippel S., O księgarzach którzy przeminęli, Wrocław 1976, s. 287)
(fot. J. Korzeniowski)

dnia i lampkami naftowymi po południu. U niektórych jak u starego Taffeta nie paliła się z oszczędności nawet jedna lampka. Jedynie antykwariat Himmelblaua na Jana był dosyć jasny, ale gromadził nie najlepszego gatunku literaturę...”⁴ Pisali o niej także: T. Kudliński,⁵ K. Estreicher,⁶ S. Dippel⁷ i wielu innych.

WYKAZ STARODRUKÓW PRZEKAZANYCH BIBLIOTECIE MUZEUM HISTORYCZNEGO MIASTA KRAKOWA PO LIKWIDACJI ANTYKWARIATU „KULTURA” M. SEIDEN

(Opis każdego dzieła zawiera kolejno: autora, tytuł, miejsce wydania, drukarnię, rok, format, ilość stron, umiejscowienie w „Bibliografii polskiej” K. Estreichera [w przypadku druków wydanych na ziemiach polskich], zdobnictwo, oprawa, stan zachowania, krótka analiza dzieła, proveniencja)

1. Rudimenta Historica, sive Brevis, Facilisque Methodus Juventutein Orthodoxam notitia Historica imbuendi. Pro Gymnasiis Societatis Jesu in Bohemiae Provincia...
Vratislaviae, Typis Academicis Colleg. Soc. Jesu 1729—1736
8°, s. 426,
E. T. 26 s. 457

Na karcie tytułowej ozdobna winieta i ozdobnik, w tekście ozdobniki, inicjały, winiety, Skóra brunatna na grzbiecie tłoczenia tytułu, Załamania i ubytki oprawy,

Zawiera: Op. 1 (Historia Żydów przed i po Poptopie) s. 143, tabl. 4,

Op. 2 De IV praecipuis Monarchis s. 112,

Op. 3 Continuatio Monarchie Romae s. nlb. 6, s. 128,

Op. 4 De Regnis, alisque Orbis Provincis s. 116,

Op. 5 Rudimenta Geographica s. 101, s. nlb. 3,

- Op. 6 Epitomen Historie Ecclesiasticae complectens s. 120,
Na karcie tytułowej „*Ex libris T. Antonis Grabowiecki*”.
2. Muretus Antonius Marcus, Marci Antonii Mureti. Operum in usum scholarum selectorum Venetiis Joseph Orlandelli 1789, 8°
T. 1 Orationes s. XVI, 359, tabl. 1,
T. 2 Epistolas s. 328,
Na karcie tytułowej winieta, w tekście ozdóbki,
Oprawa papierowa, grzbiet skórzany,
Dobry stan zachowania,
Zawiera mowy i listy Marka Antoniego Mureti.
Dzieła przeznaczone dla użytku szkolnego,
Odręczny napis „*Ex libris F. Wyrobek (1)868*”.
 3. Horvath Michaële: Theologiae Pastoralis Pars Ultima complectens exemplum vitae, Vindobonae Litteris a Ghelenianis 1781, 8° s. nlb. 8, s. 156,
Ozdóbki, inicjały,
Oprawa skórzana na grzbiecie tłoczony złoty ornament,
Dobry stan zachowania,
Zawiera część piątą teologii pastoralnej analizując przykłady z życia.
 4. Seneca Lucius Annius, Philosophi Operum. Opr. Andreae Schott (b. r. m. w.) 8°,
T. 2, XVIII w. ?, s. nlb. 24, 377—910, s. nlb. 28,
Ozdóbki, inicjały,
Oprawa papierowo-skórzana, grzbiet tłoczony w ornament,
Dobry stan zachowania, ubytki oprawy,
T. 2 zawiera pisma filozoficzne Luciusa Anneusa Młodszego (4 pne—65 ne) wychowawcy Nerona, którego filozofia wywarła silny wpływ na etykę chrześcijańską.
 5. Seneca Luciusz Annius, Series Operum Senecae in VI Tomos Digestorum (Basilea 1590) 8°,
T. 1 De Beneficiis Libri 7 ad ebutium Liberalem s. 120, indeks s. 8,
T. 2 De Institutione ad Lucilium Libri Epistolarum vigintiduo s. 319,
T. 3 De Mundi Gubernatione Divina Providentia s. 232,
T. 4 Ad Lucilium Naturalium Questionum... s. 120,
T. 5 Oratoris et Rhetoris Controversarium s. 286,
T. 6 Sentetiae... s. 123,
Inicjały,
Oprawa pergaminowa z tłoczonym na środku medalionem,
Stan zachowania ogólnie dobry, oprawa lekko uszkodzona, pofałdowana,
Zawiera dzieła Seneki.
 6. Mariotto é Regia Edmé, Tractatus de Motu Aquarum alorumque corporum fluidorum, Vienna Typis Mariae Teresiae Voigtin 16°,
T. 2 1729 s. nlb. 4, s. 122, s. nlb. 12, tabl. 15,
Ozdóbki, tablice, inicjały, winiety,
Oprawa papierowa,
Dobry stan zachowania,
Dotyczy zagadnień związanych z hydrologią.
 7. Psalterium dispositum per hebdomadam, pers antumnalis, Breviarum convenarum b. m. dr. r. XVIII w.?, s. nlb. , s. 612, CXCH,
W tekście ozdóbki, nuty,
Oprawa skórzana, na grzbiecie złote tłoczenia tytułu,
Dobry stan zachowania,
Druk ma charakter religijny. Zawiera kalendarz kościelny.
 8. Cicero Marcus Tullius, M. Tulli Ciceronis ad Familiares Epistolae. Interpretatione et notis illustravit Philibertus Quartier... ed. 2, Tyrnaviae Typis Regiae Universitat Budensis 1782, 8° s. nlb. 6, LIV, s. 890, s. nlb. 8,
Na karcie tytułowej winieta, w tekście inicjały,
Oprawa skórzana na grzbiecie tłoczony ornament,
Stan zachowania ogólny dobry, ubytki skóry w oprawie,
Ciceronis przydomek rodu Tulliuszów M. Tulli Cicero sławny mówca (106—43 p. n. e.). Autor „*Listów*” (cennego źródła do historii współczesnej „*Ad familiares*” tj. do przyjaciół w tym listy do niego zwrócone
Na karcie tytułowej odręczny napis: „*Ex libris Vincentii Sziżurowski*”.
 9. Beseke Johann Melchior Gottl., Thesaurus Juris Cambialis Berolini Christ. Fried. Vossium 1783 8°,
Pars I, Theoriam Juris Cambialis Continens, s. nlb. 12, s. 1003,
Pars II, Praxin Juris Cambialis, s. nlb. 5, s. 1006—1351,
W tekście ozdóbki,
Brak oprawy,
Stan zachowania — wymaga konserwacji oraz oprawy,
Druk o charakterze filozoficznym podejmujący tematy kontemplacji i medytacji.
 10. Statuta Regni Poloniae in Ordinem Alphabeti Digesta a Joanne Herburto de Fulstin, Lublini Typis S. R. M. Collegii Societatis Jesu 1756, 4° s. nlb. 8, s. 365, s. nlb. 3,
E. T. 18 s. 133,
Praca ta reprodukuje istniejące ustawy. Ustawy tutaj zostały rozbite na części stosownie do treści. A te uszeregowane alfabetycznie co w przeciwieństwie do innych zbiorów ustaw pozwalało na łatwe z niej korzystanie.
 11. Tissot (Tissot Szymon Andrzej), Rada dla Pospolstwa względem zdrowia jego przez P. Tyssot doktora i profesora medycyny i wielu Akademiej Towarzysza teraz od niego samego poprawna i powiększona z Francuskiego na Polski Język na nowo dokładniej i do Polszczyzny stosowniej przełożona, Warszawa W drukarni J. K. Mei i Rzeczypospolitej u XX. Scholarum Piar. 1785, 16° T. 1, s. nlb. 30, s. 295,
E. T. 31 s. 167,
Opis patrz „*Krzysztofor*” z. 13 s. 59.

12. Tacyt Korneliusz Kaiusz, Dzieła wszystkie, Przekładnia Adama Stanisława Naruszewicza, Warszawa Drukarnia JKM i Rzeczypospolitej Collegii S. J. 1772, 4°,
T. 1, s. nlb. 12, s. 456, XXXIX, s. nlb. 2,
T. 2, s. nlb. 14, s. 484, XLIII, s. nlb. 1,
E. T. 31, s. 9,
Opis patrz „Krzysztofor” z. 13 s. 60.
13. Gueriniere (Francois Robichon de la), Nowa Apteczka Końska, Tłum. Jacek Krusinski, Warszawa w Drukarni Piotra Dufour 1797, 8° s. nlb. 20, s. 345, s. nlb. 39,
E. T. 2 s. 94.
Ozdobniki, winiety,
Oprawa papierowa, mocno zniszczona,
Stan zachowania wymagający konserwacji, ubytki w oprawie i 7 początkowych kartach,
Na karcie tytułowej czytamy: „*Dzieło to tak pożyteczne również dla lubiących konie iako i dla gospodarzów wieyskich*”. Dzieło zawiera charakterystykę chorób koni, lekarstwa i opisy zabiegów jakim poddaje się chore konie.
14. Traktaty między Mocarstwami Europejskimi. Od roku 1648 zasze. Podług lat porządku z przyłączoną potrzebney Historyi wiadomością opisane, Warszawa Drukarnia J. K. Mei u Rzeczypospolitey u XX Scholarum Piar.
T. 1, 1773, s. nlb. 2, s. 341, k. 1,
E. T. 31, s. 281,
Na karcie tytułowej winieta, — globus na cokole, w tekście: winiety, inicjały,
Oprawa skórzana na grzbiecie tłoczony ornament, Dobry stan zachowania
T. 1 zawiera: krótki rys międzynarodowej polityki europejskiej w XVI w. oraz streszczenia traktatów: passowskiego z r. 1552 oraz wszystkich kończących wojnę 30-letnią, Traktat welawski z r. 1657, i umowy dodatkowe, traktat oliwski i kopenhaski z r. 1660, Poczem następuje streszczenie innych traktatów z XVII w. Opis obejmuje treść traktatów oraz wstęp historyczny objaśniający jego genezę. Jest to więc niejako historia dyplomatyczna Europy nawiązująca do zawieranych między mocarstwami traktatów i oparta na ich streszczeniu lub na ich tekstach.
15. Dykcyonarz powszechny medyki chirurgii i sztuki hodowania bydła czyli lekarz wieyski. Na ięzyk polski przełożone przez W(incentego) K(arczewskiego) dawnego w Akademii Krakowskiej Filozofii Doktora i Profesora, Warszawa Druk. P. Dufour 8°
T. 3, 1788, s. 759,
Opis patrz „Krzysztofor” z. 13 s. 60.
16. (Bohomoles Franciszek), Życie Jana Zamoyskiego Kanclerza y Hetmana Wielkiego Koronnego Krakowskiego, Bełskiego, Malborskiego, Dorpackiego, Knyszynskiego, Miedzferzyckiego, Grodeckiego, Jaworowskiego etc. Starosty. Warszawa W Drukarni JKM Nadwornej 1775 16° s. nlb. 8, s. 324,
E. T. 19, s. 81,
Opis patrz „Krzysztofor” z. 13 s. 60.
17. (Gollacz Rudolf Osppe, Heroína chrześcijańska świątobliwemi aktami i wdzięczną rozmaitością modlitw najprzedniejszych uzbrojona..., Często-chowa Druk. Jasnej Góry 1767) 4° s. nlb. 4, s. 602, s. nlb. 2, tabl. 19,
Miedzioryty wyobrażające Matkę Bożą Często-chowską, Opatrzności Bożej, Najśw. Sakramentu, Chrystusa Ukrzyżowanego, św. Barbary, Ogółem 14 miedziorytów, inicjały, winiety,
Skórzana oprawa tłoczona w ornament geometryczny,
Stan zachowania dobry, druk po konserwacji,
Jest to modlitewnik, zawiera modlitwy i pieśni religijne na różne święta kościelne.
18. Winkelmann Johann Just, Oldenburgische Friedens und der Benachbarten Oerter, Kriegs handlungen, Darinn des Wenland hochgebornen Grafen..., Oldenburg Winkelmann Johann Just 1671, 4° tabl. 29, map. 1, plan 4, s. nlb. 12, s. 609, nlb. 27,
Opis patrz „Krzysztofor” z. 13 s. 64.
19. Buffon (Georges Leclerc de), Naturgeschichte der vierfüßigen Thiere aus dem Französischen übersekt, Berlin Joachim Pauli 1712—1787 8°,
Bd. 1, 1772, s. nlb. 2, 329, nlb. 3, tabl. 13,
Bd. 2, 1773, s. VI, 247, nlb. 1, tabl. 27,
Bd. 3, 1775, s. XVIII, 238, tabl. 17,
Bd. 4, 1776, s. nlb. 6, 318, tabl. 22,
Bd. 5, 1777, s. IX, 262, tabl. 18,
Bd. 6, 1780, s. nlb. 2, 397, nlb. 3, tabl. 14,
Bd. 7—12, übersekt Bernhard Christian Otto,
Bd. 7, 1783, s. nlb. 2, VIII, nlb. 2, 335, nlb. 2, tabl. 28,
Bd. 8, 1783, s. nlb. 2, 254, nlb. 1, tabl. 15,
Bd. 9, 1784, s. 349, nlb. 3, tabl. 26,
Bd. 10, 1785, s. 380, nlb. 4, tabl. 12,
Bd. 11, 1786, s. 297, nlb. 4, tabl. 22,
Bd. 12, 1787, s. VIII, 300, nlb. 4, tabl. 26,
Na stronie tytułowej miedzioryt — scena obyczajowa, w tekście liczne miedzioryty przedstawiające zwierzęta oraz winiety,
Oprawa papierowo-skórzana, na skórzanym grzbiecie tłoczony ornament,
Dobry stan zachowania,
Traktuje o historii naturalnej zwierząt czworo-rzędowych.
20. Die Grazien (bez autora), Leipzig bey Weidmanns Erben und Reich, 16° s. 206,
Trzy miedzioryty, ozdobniki, winiety,
Oprawa skórzana,
Stan zachowania wymagający konserwacji,
Charakteryzuje trzy gracje: Eufrozyne, Aglaję, Talję. Ukazuje, że nic piękniejszego ponad naturę.
21. Plutarch, Plato, Auserlesene Moralishe Schriften von. Aus dem Griechischen, Zurich Füesslin und C., Bd. 1, Nebst Platos Menerenus, 1763, s. nlb. 12, 256, nlb. 6,
Na karcie tytułowej miedzioryt przedstawiający

- autora Plutarcha, w tekście winiety, ozdobniki,
Oprawa papierowo-skórzana, na grzbiecie złote tłoczenia,
Stan zachowania: ubytki skóry i papieru,
Plutarch (50—125) — grecki pisarz i filozof-moralista z Choronei,
Dzieło zawiera zbiór „*Moralia*”.
22. Vogel Paul Joachim S., Versuch über die Religion der Alten Aegypter und Griechen von..., Nürnberg In der Frauenholzichen Kunsthandlung 1793,
4° s. X, 192, tab. 14,
Zawiera 14 tablic miedziorytowych przedstawiających bóstwa,
Oprawa skórzano-papierowa, na grzbiecie złote tłoczenia,
Dobry stan zachowania,
Dzieło traktuje o religiach Starożytnego Egiptu i Grecji.
23. Continuacya wyrokow i rozkazow powszechnych w Galicyi y Lodomeryi Krolestwach. Od dnia 1 stycznia aż do końca grudnia 1787 wypadłych Leopoli Typis Viduae Josephae Piller 1787,
4° s. 341, s. nlb. 14,
E. T. 1, s. 452,
Opis patrz „*Krzysztofory*” z. 13 s. 62,
24. Twardowski Samuel, Przeważna Legacya Jaśnie Oświeconego Xsiażęcia Krzysztopha Zbaraskiego Koniuszego Koronnego Krzemienieckiego, Soleckiego, Wiślickiego, Hrubieszowskiego etc. Starosty od Nayaśniejszego Zygmunta III Krola Polskiego y Szwedzkiego do Naypotężniejszego Soltana Cesarza Tureckiego Mustafy w roku 1621. Wyd. 3, Wilno Druk. Acad. Soc. Jesu 1706,
4° s. nlb. 8, s. 249,
E. T. 31, s. 436,
Opis patrz „*Krzysztofory*” z. 13, s. 61.
25. Cqntant Dorville Andrzej Wilhelm, Les fastes de la Pologne et de la Russie. Premiere partie contenant l'histoire de Pologne. A Paris chez I. P. Gostard, libraire, rue S. Jean de Beauvais, la premiere porte cochere audessus du College avec approbation et privilege du Roi,
Paris I. P. Gostard 1770,
8° s. LXXXVIII, 374,
E. T. 14, s. 388,
Ozdobniki, inicjały,
Oprawa skórzana na grzbiecie złote tłoczenia tytułu,
Stan zachowania: ubytki papieru,
Roczniki polskie zawierają na wstępie geografie kraju oraz dzieje polityczne Polski od władców legendarnych do Stanisława Poniatowskiego (1768) zawierają także szczegółową i bardzo dokładną tablicę chronologiczną książąt i królów polskich.
26. Actes des plus eminentes vertus d'un chretien. Tirés. De differents Auteurs,
(b. r. m. w.),
16° s. 244, nlb. 4,
Na karcie tytułowej ozdobnik, w tekście inicjały,
- Oprawa skórzana,
Całość stan ogólnie dobry,
Jest to modlitewnik dla prawych chrześcijan,
Na okładce ręczne notatki czarnym atramentem.
Tekst w jęz. niem.
27. Les Jeunes Fammes. (Brak autora, miejsca i roku wyd.)
Na karcie przedtytułowej miedzioryt przedstawiający scenkę obyczajową, w tekście również miedzioryty,
Oprawa papierowo-skórzana,
Liczne defekty, brak strony tytułowej,
Treść druku dotyczy młodych kobiet. Zawiera elementy dobrego wychowania,
Na stronie przedtytułowej autograf „*Izydor Pastuszyn*” Ryglice 20. 8II. 1940.
28. Les confessions de S. Augustin. Traduites en Francois sur l'edition latine. Des P. P. B. B. de la congregation de Saint Maur Avec des notes. § de nouveaux Sommaires des Chapitres. Par M. Du Bois, de l'Academie Française. Nouvelle edition,
Paris P. G. Mercier 1737,
16° s. 576, nlb. 4,
Na karcie przedtytułowej miedzioryt wyobrażający modlącego się św. Augustyna, na karcie tytułowej winieta, inicjały, ozdobniki,
Oprawa skórzana, na grzbiecie złote tłoczenia tytułu,
Stan zachowania dobry,
Jest to „*Spowiedź św. Augustyna*” w tłum. z jęz. fran. na jęz. łac. Za zezwoleniem kongregacji de Saint Maur z przypisami (uwagami).
29. Tacyt Marcus Claudus, Traduction du Premier Livre de l'Histoire de Tacite,
Deux-Ponts Sanson et Compagnie 1782, 8°
Seneka Lucius Annus: Traduction de l'Apocolokintsis de Senèque. Sur la Mort de l'Empereur Claude, s. 141—177,
Tasso Torquato, Olinde et Sophronie-Traduction du commen cement du Secont Chant de la Jerusalem Delivree, s. 179—205,
Fragmens pour un Dictionnaire des Termes d'Usage en Botanique, s. 207—347,
Współoprawne.
W tekście ozdobniki,
Oprawa papierowa,
Stan zachowania dobry,
Jest to klocek. Teksty dotyczą komentarzy literatury klasycznej. Na stronie 3 pieczęć podłużna o treści: „*Biblioteka naukowa i beletrystyczna A. Gumpłowicza Kraków ul. Bracka 9*”, na odwrocie strony tytułowej exlibris „*Doitmierr von Stechow*”.
30. Puisieux de: Les caracteres,
Londres b. d. 1755 16°
cz. 1, s. 255, nlb. 13,
Na karcie tytułowej miedzioryt, w tekście winieta i ozdobniki,
Oprawa papierowa,
Stan zachowania dobry,

- Zawiera „złote myśli”, refleksje na różne życiowe sprawy, sytuacje. Na karcie tytułowej autograf „Henry de Wichedee” na ostatniej stronie rękopis dotyczący domowych wydatków nieznanego autora.
31. Les Epistres des S. Paul. Les Epistres Canoniques. L', Apocalypse.
Bruxelles Eugene H. Fricx, 1675,
8° s. 401, nlb. 14,
Na karcie tytułowej wineta, w tekście inicjały,
Oprawa skórzana na grzbiecie złote tłoczenia,
Stan zachowania dobry,
Dzieło religijne zawiera listy św. Pawła-apostoła oraz ustępy z Pisma św.
 32. Forest de Bourgon de la M., Alphabet Geographique, des Empires, Royaumes, Etats, Pays, Isles, Villes, Caps, Montagnes, Mers, Fleuves, Golfes etc., que l'on Trouve, Dans l'Histoire ancienne tant Sainte, que Profane. Avec Leurs Noms modernes, les faites les plus considerables, et les circostanees necessaires pour les trouver sur la carte... par...,
Paris J. Luc Nyon 1710,
16° s. nlb. 12, s. 136, nlb. 5,
Ozdobniki, inicjały,
Oprawa skórzana tłoczona na grzbiecie,
Stan zachowania dobry,
Jest to słownik geograficzny: krain, królestw, państw, krajów, ludów, zatok, przylądków, rzek, miast, gór, wzgórz, mórz... z uwzględnieniem ich charakteru religijnego i świeckiego.
 33. Le spectacle de la nature,
(b.m.w.d.)
Wiele tablic ilustrujących zamieszczone hasła.
Brak oprawy,
Egzemplarz uszkodzony, niekompletny, brak oprawy, ubytki papieru.
Zawiera opisy zwierząt, roślin, krain geograficznych, z uwzględnieniem ich cech anatomicznych.
 34. Pombal Marquis, Memoires de Sebastien-Joseph de Carvalho et Melo, comte D'oeyras,
(b.m.w.) 16°,
T. 2, 1784, s. 438,
Winieta, ozdobnik,
Oprawa skórzana na grzbiecie złote tłoczenia,
Stan zachowania dobry,
Jest to pamiętnik Sebastiana Józefa de Carvalho z Malo hrabiego.
 35. Mayer M., Aventures et plaisante éducation du courtois chevalier Charles-Lé Bon... contenant profitables leçons ajeunes Chevaliers et à Dames de haut parage. Par...,
Amsterdam—Paryż 16°,
T. 2, 1786, tabl. 1, s. 202,
Na karcie przedtytułowej miedzioryt przedstawiający scenę rodzajową,
Oprawa płóciennie-teksturowa na grzbiecie złote tłoczenia,
Stan zachowania — bardzo dobry,
 - Zawiera lekcje dobrego wychowania dla młodych kawalerów i dam dobrze urodzonych,
Na karcie przedtytułowej okrągła pieczęć o treści: „Zbylitowska Góra-Dwór” oraz pośrodku herb.
 36. Les mille et un jour contes persans, traduits en françois par M. Petits de la Croix nouvelle edit, corr.,
Paris La Compagnie des Libraire 16°,
T. 5, 1766, s. 350,
Na karcie tytułowej winieta, w tekście ozdobnik,
Oprawa: płótno,
Stan zachowania: bardzo dobry,
„Tysiąc i jeden dzień” — opowiadania perskie przetłumaczone na język francuski przez M. Petis de la Croix,
Na karcie tytułowej pieczęć o treści: „Maryanna Seidedhin”.
 37. Rousseau Jean Jacques, Collection complete des oeuvres de... citoyen de Geneve contenant les pieces de theatre et les poesies, Deux-Pont Senon et Compagnie 16°,
T. 15, 1782, s. nlb. XXXV, s. 263,
Ozdobnik,
Oprawa papierowa,
Stan zachowania dobry,
Jest to T. 15 „Dzieł Wszystkich” Jana Jakuba Rousseau zawierający sztuki teatralne, dzieła poetyckie,
Na karcie tytułowej podłużna pieczęć: „Biblioteka naukowa i beletrystyczna A. Gumpłowicza Kraków, Bracka 9”.
 38. Hamrach Ferdinand, Bonaventure d'Memoires et negociations secrettes de... depuis l'annee 1695 jasques au premier Traite du Partage,
Par de la Torre.
La Haye P. Huson 16°,
T. 1, 1720, s. 291,
T. 2, 1720, s. 381,
Winiety, inicjały,
Oprawa skórzana na grzbiecie złote tłoczenia,
Stan zachowania dobry,
Są to nieznane wspomnienia o Bonawenturze spisane przez De La Torre.
 39. Bourgelat M., Elemens d'Hippiatrique ou nouveaux principes sur la connoissance et sur la medicine des chev aux,
Lion Henri Declaustre et lest Freres Duplain 16°,
T. 1, 1750, s. nlb. XXX, 512, nlb. XLIII,
Na stronie przedtytułowej miedzioryt, w tekście ozdobniki,
Oprawa papierowo-skórzana,
Stan zachowania dobry,
Zawiera elementy weterynarii dotyczącej chorób koni lub ogólne zasady dla znawców i lekarzy koni,
Okrągła pieczęć: „J. K.” i odręczny podpis „J. Komorowski”.
 40. Massuet Pierre, Elemens de la philosophie moderne, qui contiennent la Pneumatique, la metaphisique, la phisique experimentale, le systeme

- du monde, suivant les nouvelles decouvertes.
Par...,
Amsterdam Z. Chatelain et Fils 16°,
T. 1, 1752, s. nlb. XIV, 432,
Na karcie tytułowej winieta, w tekście ozdobniki i inicjały,
Oprawa skórzana na grzbiecie złote tłoczenia,
Stan zachowania dobry,
Zawiera elementy nauk filozofii nowożytnej,
Na karcie tytułowej okrągła pieczęć o treści:
„W. Antoniego Hr Ostrowskiego 1818” reszta nieczytelna.
41. Tasso Torqueto, Jerusalem dé livreé; poëme du... traduit de L'italien (par...?) ed. rev. et corr., Lion Freres Bruyset 16°,
T. 1, 1788, s. nlb. VIII, s. 351,
Na karcie tytułowej winieta, w tekście ozdobniki, mapa Zatoki Meksykańskiej,
Oprawa papierowa,
Stan zachowania dobry,
Tasso Torquato (1544—1595) „Jerozolima Wyzwolona” — wielki poemat epicki w dwudziestu pieśniach. T. 1 zawiera dziesięć pieśni tego dzieła.
Na karcie tytułowej odręczny podpis: „J. Felin Lousanne 1877”.
42. Nikoles, Rozmowy Facyona o związku obyczajności z polityką w greckim języku od... zestawione a teraz z francuskiego na polski język przetłumaczone przez X. Samuela Chrościkowskiego, Warszawa Nakł. M. Grel 1771,
16° s. nlb. 1, XXXII, s. 268.
Ozdobniki, inicjały winiety,
Oprawa papierowa,
Stan zachowania dobry,
Zawiera dedykację X. Samuela Chrościkowskiego Scholarum Piarum dla Jędrzeja Zamoyskiego w której wyjaśnia, że celem przetłumaczonego przez niego dzieła jest pokazanie, że „Każdego Krolestwa y Rzeczypospolitey uszczęśliwienie od dobrych zawisło obyczajów: y że bez nich, ani bogactwa, woyska, przymierza, ani naysubtelniejsza polityka, y najmędrze rady, na nic się niezdadzą, owszem złe obywatelów obyczaje winowecz się obrocą”. Zawiera 5 rozmów dotyczących obyczajów cnót obywatelskich przez które autor poucza [aby: — prawa naturalne zachowywać, zauważa], że wszystkie cnoty służą uszczęśliwieniu społeczeństw, najważniejszej z tych cnót to wstrzeźliwość, potrzeba religii, miłość Ojczyzny, ostrożność.
43. Congreve Will(iam), The poetical works of... with the life of the author, 2 ed., Edinburg The Apollo Press 1784,
8° tabl. 2, s. nlb. XX, 21—216,
Na stronie przedtytułowej miedzioryt „Portret Wiliam Congreve’a wyk. przez Cocka w/g obrazu P. Lely z kolekcji Lorda Chesterfielda. Wydrukowany w 1778 dla J. Bella. W tekście miedzioryt wykonany przez Grignon’a w/g Mortimer’a. Wydrukowany w 1778 dla J. Bella,
Scena alegoryczna,
Oprawa skórzana na grzbiecie złote tłoczenia,
Stan zachowania bardzo dobry,
Są to prace poetyckie Williama Congreve z życiorysem autora,
Na stronie przedtytułowej pieczęć o treści „Zbylitowska Góra Dwór i herb.”
44. Gramatica de la lengua castellana, compuesta por Real Academia Espanola, Wyd. 2, Madrid D. Joachim de Ibarra 1772,
8° s. nlb. XXII, 384,
Ozdobniki, winiety,
Oprawa pergaminowa, ubytki na grzbiecie,
Jest to podręcznik gramatyki języka dworskiego wykładanego w Królewskiej Akademii Hiszpańskiej. Tekst w jęz. hiszp.
45. Young Odoardo d’, Le lamentazioni Ossieno le notti... coll’aggiunta di altre sue operette. Libera traduzione di Lodovico Antonio Loschi con varie annotazioni. Sec. ed. Venezia G. Vitto 1786,
8° tabl. 1, s. nlb. XXVIII, s. 304,
Na karcie przedtytułowej miedzioryt z wyobrażeniem pisarza u dołu napis: „La notte pui...”
Na karcie tytułowej ozdobnik,
Oprawa papierowa,
Stan zachowania dobry,
Jest to zbiór utworów moralnych Edwarda Younga pod wspólnym tytułem „Lamenty czyli noce Edoardo Younga”.
46. Salignac Francesco di, Le Auventure di Telemaco figliuolo d’Ulisse per l’ autore... Tradotte dal linguaggio francese nell’ Italiano. Ed. corr... di Annotazioni Tedesche da Gioseppe Antonio d’Ehrenreich, Stuccarda G. Ch. Ernhard 1757,
16° tabl. 1, s. nlb. 8, s. 840.
Na karcie przedtytułowej miedzioryt przedstawiający scenę rodzajową, ozdobniki, inicjały, winiety,
Oprawa skórzano-tekturowa na grzbiecie tłoczenia tytułu,
Stan zachowania: uszkodzenia ubytki w oprawie, Przygoda Telemacha potomka Odyseusza. Dzieło literackie spisane przez Salignac.
47. Schrevelius Cornelisu, Lexicon manuale graeco-latinum et latino-graecum, utillud in Belgio quintum prodiit semper auctius praesertim quod ad dialectos et etymologicas thematum investigationes attinet ut etc. Vocabul Latinorum copiam, Dresdae et Lipsiae Sump J. Ch. Zimmermann, H. Urban 1714,
8° tabl. 2, nlb. 13, s. 958,
Na karcie przedtytułowej miedzioryt: portret C. Schreveliusa ryt. J. C. Bocklin. Na karcie tytułowej miedzioryt ze sceną alegoryczną w tekście ozdobniki, inicjały,
Oprawa pergaminowa,
Stan zachowania dobry,
Jest to słownik podręczny grecko-łaciński i łacińsko-grecki.

48. Paiot Charles, Dictionaire nouveau françois-latin, augmente de plus du tiers, de mots simples de noms propres et de nouvelles façons de parler françoises,
La Fleche G. Griveau 1667,
16° s. 628, s. nlb. 12,
Ozdobniki, iniejały,
Oprawa skórzana,
Liczne ubytki skóry w oprawie,
Słownik najnowszy francusko-łaciński poszerzony,
Na karcie tytułowej pieczęć o owalnym kształcie „Książnica Rodziny Odrowąż-Pieniązków”. Na stronie przedtytułowej odręczny napis atramentem „Ex libris Augusti Dusin”.

49. Sidney Algernon, Discours sur le Gouvernement...,
La Haye 16°,
T. 2, 1755, s. 432,
Ozdobniki,
Oprawa skórzana na grzbiecie tłoczony ornament,
Stan zachowania dobry,
Jest to rozprawa o władzy politycznej przełożona na jęz. fran. przez Samsona,
Na karcie tytułowej odręczny podpis „Jan Rza-wicki”.

50. Beseke Johann Melchior Gottl, Thesaurus Juris Cambialis Berolini Christ. Fried. Vossium 1783 8°,
Pars I, Theoriam Juris Cambialis Continens, s. nlb. 12, s. 1003,
Pars II, Praxin Juris Cambialis, s. nlb. 5, s. 1006—1351,
W tekście ozdobniki,
Brak oprawy, ubytki papieru,
Traktuje o prawie. Wydawnictwo typu słownikowego.

51. Fessler Ignatz, Marc-Aurel. 3 verbesserte Aufl. Breslau Korn Wilh. Gottlieb 8°,
bd. 2, 1799, s. nlb. 4, s. 491, tabl. 1,
Na karcie przedtytułowej miedzioryt,
Oprawa tekturowo-skórzana na grzbiecie złote tłoczenia tytułu,
Stan zachowania bardzo dobry,
Traktuje o św. Aureliusz z ok. 430 r. biskupie Kartaginy, zwalczającym przejawy kultu pogańskiego w życiu chrześcijan, odznaczającym się miłosierdziem wobec ubogich i gorliwością w szerzeniu kultu Bożego.

52. (Heineccius Jan Christian), Ustanowienie Prawa cywilnego w sposobie łatwym zebrane wielu przystosowaniami pomnożone nie tylko uczącym się prawa, ale y każdemu obywatelowi użyteczne na oyczysty język przełożone przez Imci Pana Kacpra Meczyszewskiego Jego Krolewskiej Mości Sekretarza Prawa Magdeburskiego Przysięgłego Prokuratora,
Kraków Grebl Ignacy 1785—1786 8°,
T. 1: 1785, s. 387, nlb. 5,
T. 2: 1786, s. 241, nlb. 12,
Opis patrz „Krzysztofor” z. 12 s. 92.

P R Z Y P I S Y

¹ W. Zechenter, Czy pamiętacie „Szpitalkę”? W: „Dziennik Polski” 1971 nr 217 (12—13. IX) s. 4.

² Tamże.

³ Tamże.

⁴ W. Krygowski, W moim Krakowie nad wczorajszą Wisłą, Kraków 1980, s. 125.

⁵ T. Kudliński, Młodości mej stolica, Warszawa 1970, s. 264.

⁶ K. Estreicher, Nie od razu Kraków zbudowano, Kraków 1959, s. 63—8?.

⁷ S. Dippel, O księgarzach którzy przeminęli, Wrocław 1976, s. 287.

B I B L I O G R A F I A

1. (A. Nowolecki), Z. Kolumna (pseud.), Ostatnie dwadzieścia lat Krakowa i trzech jego burmistrzów, Kraków 1882.

2. A. Słapa, Chłopięca pasja książek W: Kopiec wspomnień, Kraków 1959.

3. A. Wasilewski, Dryndą po Krakowie, Kraków 1976.

4. W. Kossak, Wspomnienia, Warszawa 1971.

5. Słownik Pracowników Książki Polskiej, Warszawa 1972.

6. Kalendarz Czecha 1906.